

v: 2020.02.28

Kishaver!

Az informatikai cégeknek szükségük van Rád!

A legrövidebb út ahhoz, hogy programozóként munkát vállalhass a 224 órás java programozó képzésünkön átvezet. Teljesen kezdő szintről indulva megtanulod a JAVA SE, Java EE és Android programozás alapjait.

A 4,5 hónapos intenzív tanfolyamon olyan tudást tehetsz magadévá, amivel rögtön a tanfolyam után elkezdhetsz junior JAVA programozóként dolgozni.

Ha sikeresen megcsináltad a vizsgákat, mi is beajánlunk partnereinkhez, akik már várják az új programozók érkezését.

Rövid áttekintő az előadások anyagjaiból

A Java nyelv jellemzői

- Objektum orientált nyelv
  - Megvalósítja az OOP alapelveit
  - A bonyodalmakat okozó részeket kihagyja,
    - pl: többszörös öröklődés (nehezebb megvalósítás, kód újrafelhasználás)
    - operátor overloading (félreérthető használat, kevésbé olvasható kód)
  - Szigorúan OOP (nincsen osztályon kívüli deklaráció, utasítás)
- Hasonlóság a C++-hoz
  - A szintaktika teljesen C++-szerű
  - Nincsenek mutatók
- Gazdag osztály könyvtár (217 csomag)
  - Kb. 5000 osztály illetve interfész a JDK 9-ben

A Java nyelv verziói

1995.05.27

Java Alfa

Java nyelv alapok

- Java API
- WebRunner (applet futtatáshoz)

1996.01.23

JDK 1.0 Oak

• JVM

• JRE

• JDK

•JDBC

- AWT, RMI
- JavaBeans
- InnerClass

1998.12.08

J2SE 1.2 Playground

- Swing, Collections
- Just in Time compiler
- J2SE, J2EE, J2ME

2000.05.08

J2SE 1.3 Kestrel

- JavaSound
- Java Naming and Directory Interface
- Java Platform Debugger

2002.02.06

J2SE 1.4 Merlin

- XML support
- JDBC 3.0
- Regex
- Exception chaining

2004.09.30

1997.02.19

JDK 1.1

J2SE 5.0 Tiger

- For-each loop
- Generics
- Autoboxing
- Enums

2006.12.11

Java SE 6
Mustang

- JDBC 4.0
- Java Compiler API
- Annotations
- GSS, Kerberos, LDAP support

A Java nyelv verziói

- 2009.04.20: az Oracle megveszi a Sun Microsystems-t.
- Az ez utáni verziókat az Oracle fejleszti

2011.07.28

Java SE 7
Dolphin

- String in Switch
- New exception handling
- java.nio package

2014.03.18

Java SE 8 Spider

- LambdaExpressions
- Pipelines and Streams
- Date and Time API

2017.09.27

JDK 9 Jigshow

- Modularity
- JVM options
- jShell

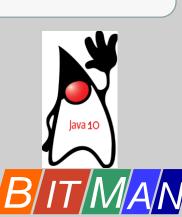
Típuskövetkeztetés

2018.03.20

Java SE 10

 Párhuzamosított futás, szemétszedés

A Java nyelv verziói

2018.09.25

Java SE 11

- Jove CE 11
- 2019.03.19 2019.09.17 Java SE 13

- Nem ingyenes üzleti célra!
- Kimarad a vállalati platform
- Unicode 10

Sok apró újítás

Sok apró újítás

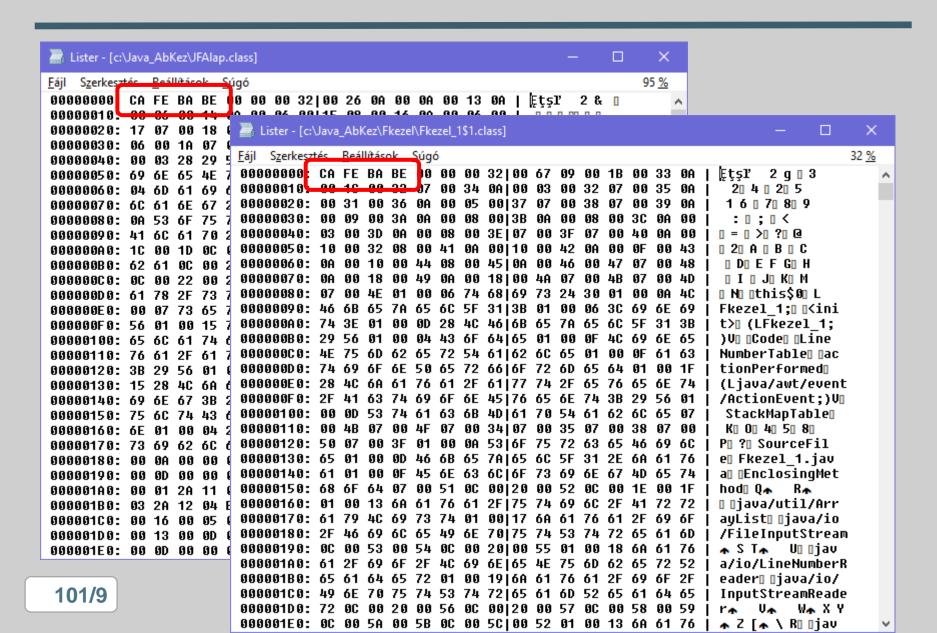
JDK 9-től:

- Féléves kiadási ciklus
- Csak a fél év alatt támogatott
- Életciklusa alatt két frissítés

Kávé bébi! Minden class fájl hexa kódja így kezdődik!

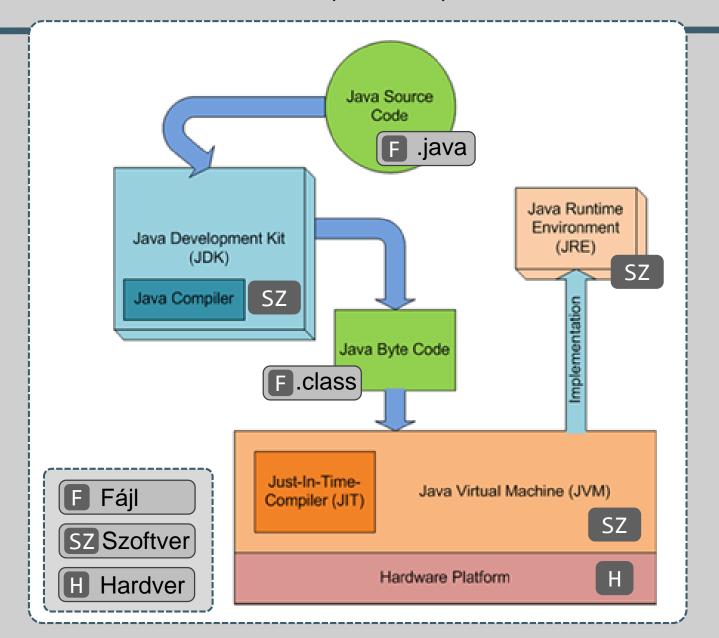
A Java nyelv jellemzői

- Magas szintű programozási nyelv:
  - platform-független
  - általános célú
  - teljesen objektum-orientált
  - egyszerű
  - interpretált (de speciális módon)
  - elosztott (distributed)
  - robusztus
  - biztonságos
  - hordozható
  - többszálú (multithreaded)
  - A C++ ismeretében született, annak formalizmusát tekintette mintának
  - A C++ hátrányait igyekezett kiküszöbölni

Hárombetűsek: JDK, JVM, JRE

A Java program felépítése

■ Forrás file szerkezete:

```
csomag deklaráció
import deklarációk
osztály, interfész definíciók (ezek közül egy
publikus!)
Sorrend fontos!
```

```
package sajat;
import java.lang.*;
public class Hello {
   public static void main(String[ ] args) {
      System.out.println("Helló világ");
   }
}
```


Hello Java program

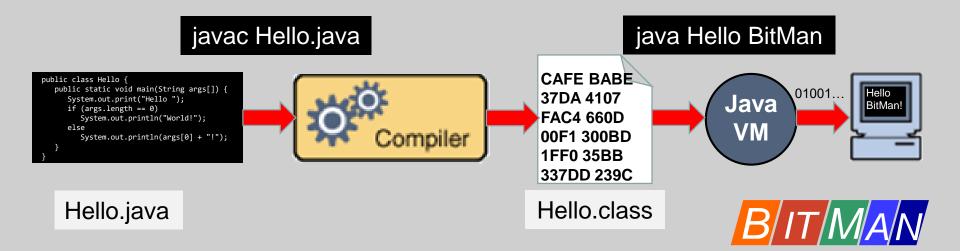
```
public class Hello {
   public static void main(String args[]) {
      System.out.print("Hello ");
      if (args.length == 0)
           System.out.println("World!");
      else
           System.out.println(args[0] + "!");
   }
}
```

Kötelezően egy Hello.java nevű fájlban kell lennie!

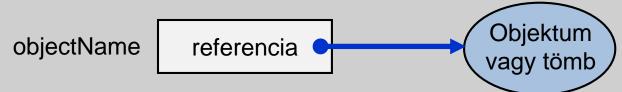
Fejlesztési lépések

- Forrásfájl (Hello.java) megírása egy tetszőleges szövegszerkesztővel
- 2. Fordítás: javac Hello.java
  - Abban a könyvtárban célszerű kiadni, ahol a forrásfájl van
  - A fordítás eredménye a Hello.class bájtkód
- 3. Futtatás: java Hello BitMan
  - A Hello.class fájlt futtatja

A Java nyelv típusai

- Referencia típusok
  - Osztály
  - Interfész
  - Speciális szintaktikával rendelkező osztály típusok
    - Tömb
    - Felsorolás (enum)
- A referencia-változó más nyelvek mutató vagy memóriacím fogalmára hasonlít.
- Az objektum neve (objectName) nem egy közvetlen értéket, hanem csak egy referenciát jelent.
- Az értéket közvetetten, a referencián keresztül érhetjük el.

Típuskonverzió

- A Java erősen típusos nyelv, a fordító a típus kompatibilitásának ellenőrzését minden lehetséges esetben elvégzi.
- Egy típus kompatibilis egy másik típussal, ha az adott környezetben helyettesíthető vele.
- Bizonyos műveletek végrehajtása előtt az operandus típusát konvertálni kell egy másik típussá.
- A típuskonverzió kiváltási módja lehet:
  - Implicit (automatikus) a fordító automatikusan elvégzi
  - Explicit (kényszerített) a programozónak kell azt kikényszeríteni.
- A konverzió iránya lehet:
  - Szűkítő
  - Bővítő

Típuskonverzió

A konverzió iránya

```
int i = 5;
double d = i;
```

int konvertálása double típussá implicit módon. Ez bővítés.

```
int i;
double d = 79.4;
i = (int) d;
```

double konvertálása int típussá explicit módon. Ez szűkítés.

```
int i;
double d = 79.4;
i = d;
```

Szintaktikai hiba!!!

A Java nyelv utasításai

- Blokk
- Lokális változó deklaráció
- Üres utasítás
- Kifejezés utasítás
- Elágazások (if, switch)
- Ciklusok (while, do, for)
- Ugró, vezérlésátadó utasítások (break, continue, return)
- Kivételek kezelésével kapcsolatos utasítások (throw, trycatch)

Kódtalány

Szintaktikailag helyes a kód? Ha igen, mit ír ki? Ha nem, mi a hiba?

```
IGEN
```

```
1
2
3
4
```

```
public class Main {
   public static void main(String[] args) {
      for (int i = 1; i <= 10; ++i) {
         if (i == 5) {
            break;
         System.out.println(i);
```

Kódtalány

Mit ír ki a kód?

```
X
XXX
XXXX
```

```
public class Main {
  public static void main(String[] args) {
    try {
      int a = 0;
      System.out.println ("X");
      int b = 20 / a;
      System.out.println ("XX");
    } catch(ArithmeticException e) {
        System.out.println ("XXX");
    } finally {
        System.out.println ("XXXX");
```

Osztály fogalma

A Kör osztály definíciója:

```
public class Kör {
   double kp_x;
                                          Tulajdonságok: adattagok
   double kp_y;
   double sugár;
   void eltol(double dx, double dy) {
      kp x += dx;
                                    Viselkedési jellemzők: metódusok
      kp y += dy;
   void átméretez(double ujsugár) {
      sugár = ujsugár;
```

Egységbezárás:

Az osztály az adatait és a metódusait egy egységként kezeli, és elzárja őket a külvilágtól.

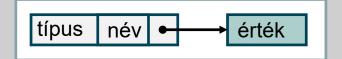

Példányosítás

- A Kör egy típus
- Deklarálhatunk ilyen típusú változókat: Kör a, b;
- Létrehozhatunk példányokat belőle, pl: new Kör();
- A példányosítás kifejezés eredménye egy megfelelő típusú (példánkban: Kör) referencia, amely a létrejött objektumra mutat.
- Ezt a referenciát eltárolhatjuk referencia változókba:

```
Kör a,b;
a = new Kör();
b = new Kör();
```


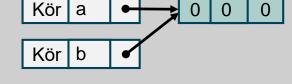
- Az osztályok referencia típusú változók, ez azt jelenti, hogy értékadásnál nem maga az érték, hanem annak hivatkozása (memóriacíme) rendelődik a változóhoz.
- Az referencia értéke (a cím) a programozó számára hozzáférhetetlen (és szükségtelen is).
- Létezik null értékű referencia, ami még (vagy már) nem mutat sehova
- Ha deklarálunk (definiálunk) egy referencia típusú változót, a memóriában lefoglalódik számára hely, de nem jön létre objektum (pl. Kör k;)
  Kör a •
- Objektum létrehozásához a new operátort kell használni!

típus név ← érték

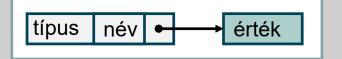
Mit tehetünk a referenciákkal?

- Deklarálhatjuk:: Kör a, b;
- Értéket adhatunk neki (= operátorral)
- Kör a Kör b
- a = new Kör();

- Referencia átadás: b = a; b ezután ugyanarra az objektumra mutat, mint a
- Két referencia közötti egyenlőséget vizsgálhatjuk (==, !=) boolean egyenlo = (a == b);
- Konvertálhatjuk (később)
- Hivatkozhatunk a tagjaira

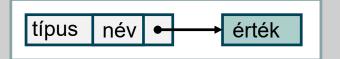

Deklarált, de nem inicializált referenciával nem lehet semmilyen műveletet végezni, a fordító hibát jelez!

```
public class AutoP {
   public static void main(String[] args) {
      Auto a;
      System.out.println(a);
   }
}
```

```
C:\Java_5>javac -d . AutoP.java
AutoP.java:5: variable a might not have been initialized
System.out.println(a);
^
1 error
```



```
public class AutoP {
   public static void main(String[] args) {
        Auto a = new Auto("PXM218");
        Auto b = new Auto("PXM218");
        System.out.println(a==b);
   }
}
```

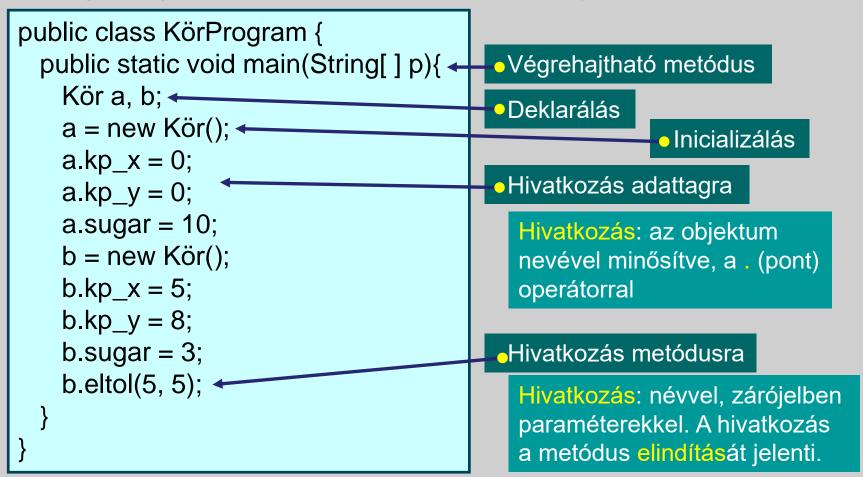
C:\Java_5>java AutoP false

Két referencia akkor sem egyforma, ha minden adattagjuk megegyezik!

Osztály fogalma

Végrehajtható kódot tartalmazó osztály készítése:

- Az információ rejtés alapelv megvalósításának eszköze.
- Feladatuk az objektumok (osztály, metódus, adattag)
   láthatóságának (elérhetőségének) szabályozása

Módosító	Hozzáférési kategória
private	Privát : más osztályból nem látható, de az adott osztály összes példánya számára elérhető
nincs megadva	Alap (félnyilvános): csak az azonos csomagban levő osztályok érhetik el (angolul <i>default</i> vagy <i>package-private</i>)
protected	Védett : az adott csomagban lévő és a leszármazott osztályok érik el
public	Nyilvános : bármely csomagban levő bármely osztályból elérhető

■ A Kör osztály definíciója, az adatrejtés elvét betartva:

```
public class Kör {
   private double kp x;
   private double kp_y;
   private double sugár;
   public void eltol(double dx, double dy) {
      kp x += dx;
      kp y += dy;
   public void átméretez(double ujsugár) {
      sugár = ujsugár;
```


■ A KörProgram hibás lett! Miért?

```
public class KörProgram {
  public static void main(String[] p){
   Kör a, b;
   a = new K\"{o}r();
   a.kp_x = 0;
   a.kp_y = 0;
   a.sugar = 10;
    b = new K\ddot{o}r();
    b.kp_x = 5;
    b.kp_y = 8;
    b.sugar = 3;
    b.eltol(5, 5);
```

 Adattagok privátak, elérésük nem lehetséges!

Megoldás: az adattagokat elérő setter metódusok a Kör osztályban!

```
public class Kör {
    ...
public void setKp_x(double p_kp_x) {
    kp_x = p_kp_x;
}
public void setKp_y(double p_kp_y) {
    kp_y = p_kp_y;
}
public void setSugar(double p_sug) {
    sugár = p_sug;
}
```

■ A javított KörProgram.

```
public class KörProgram {
 public static void main(String[]p){
   Kör a, b;
   a = new K\ddot{o}r();
   a.setKp_x(0);
   a.setKp_y(0);
   a.setSugar(10);
   double r = a.getSugár();
   double terület = r*r*Math.PI;
   System.out.println(terület);
```

A setter metódusokhoz hasonlóan getter metódusokat is használunk az adattagok • értékének eléréséhez.

```
public class Kör {
    . . .
    public double getKp_x() {
        return kp_x;
    }
    public double getKp_y() {
        return kp_y;
    }
    public double getSugár() {
        return sugár;
    }
}
```

C:\Java_5>java KörProgram 314.1592653589793

Objektumok inicializálása

A Kör osztály adattagjait beállító metódus

```
public class Kör {
    private double kp_x;
    private double kp_y;
    private double sugár;

    public void setKör(double dx, double dy, double s) {
        kp_x = dx;
        kp_y = dy;
        sugár = s;
    }
}
```

- Ha elfelejtjük meghívni a metódust, a program hibásan fog működni! – Hibalehetőség!
- Megoldás: konstruktor használata

Konstruktor

- A konstruktor: speciális metódus, amelyet nem lehet meghívni normál módon, hanem automatikusan hívódik meg az osztály példányosításakor. Szerepe az objektum induló állapotának beállítása (pl. adattagok inicializálása).
- A konstruktor szintaktikája:

```
módosítók azonosító (paraméterlista) {
utasítások
}
```

- Metódushoz hasonló szintaktika, de
  - Az azonosító kötelezően az osztály neve kell legyen
  - Nincs visszatérési érték típus megadás
  - Lehetnek paraméterei, amelyeknek a példányosításkor adhatunk meg értékeket.
  - Csak a new operátorral hívható

Konstruktor

■ A Kör osztály konstruktora

```
public class Kör {
   private double kp_x;
   private double kp_y;
   private double sugár;

   public Kör(double dx, double dy, double s) {
      kp_x = dx;
      kp_y = dy;
      sugár = s;
   }
}
```

A konstruktor:

- Túlterhelhető, több is lehet belőle (eltérő paraméterekkel)
- A konstruktor az osztály bármely metódusát használhatja

Metódusnév túlterhelés (overloading)

- Egy osztályhoz több metódus is tartozhat azonos névvel, de különböző paraméterszignatúrával (a formális paraméterek száma és típus-sorrendje). A visszatérési érték típusa ebből a szempontból közömbös.
- A metódus hívásakor a fordítóprogram az aktuális paraméterek szignatúrája alapján dönti el, hogy melyik metódust kell alkalmaznia.
- Ha egy megfelelőt sem talál, vagy ha többet is talál hibajelzést ad.
- Egy osztályhoz úgy tartozhat több azonos nevű metódus, hogy:
  - az osztályban definiálhatók azonos nevű metódusok
  - ugyanilyen nevű metódusokat örökölhet is az osztály
- A saját és örökölt metódusok együttesére érvényes a túlterhelés szabályrendszere

Osztályszintű tagok

- Az adattagokból minden példánynak saját készlete van. Ezeket ezért szokás példányváltozónak is nevezni.
- Ha az adattag deklarációja elé kitesszük a static minősítőt, osztályszintű adattagot, osztályváltozót kapunk
- A statikus adattagból csak egyetlen darab jön létre, minden példány eléri, közösen, osztottan használják
- Inicializálása az osztály első inicializálásakor történik
- Hivatkozhatunk rá az osztály bármely példányával
- Hivatkozhatunk rá az osztály nevével is

Osztályváltozó és osztálymetódus. Példakód

```
class Teszt {
  int i;
  static int k;

Teszt(int i){
    this.i = i;
  }
  static void setK(int z){
    k = z;
  }
}
```

Lefordítható a kód? Igen

```
public class Program{
   public static void main(String args[]) {
      Teszt t = new Teszt(5);
      Teszt.setK(7);
      System.out.println(Teszt.k);
   }
}
```

Lefordítható a kód? Igen

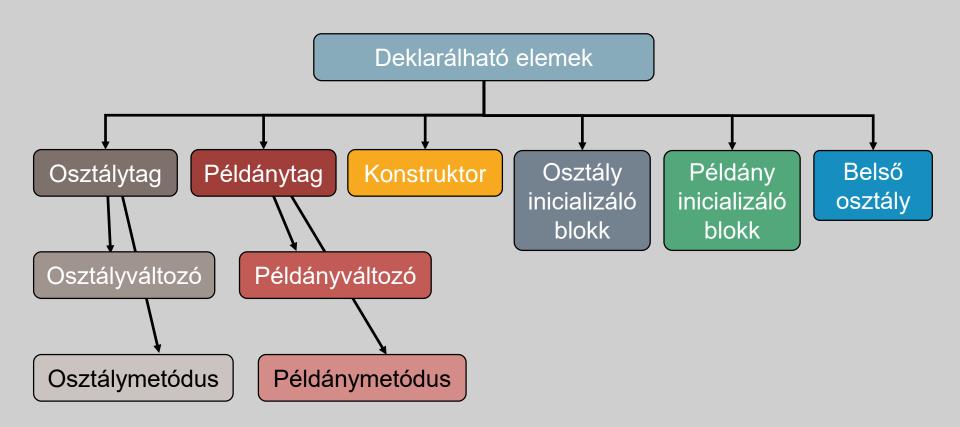
Mit ír ki a program? 7

Osztályszintű tagok – Osztálymetódusok

- Létrehozásuk oka: akkor is használhatók, ha az osztálynak nem léteznek példányai.
- Létrehozásuk: a metódust static minősítővel látjuk el
- Hivatkozás:
  - osztályon belül névvel,
  - osztályon kívül minősített hivatkozással: az osztály vagy bármely példányának neve, pont, metódusnév
  - Előző oldali példában: Teszt.setK(7);
- Osztálymetódusban a this és a super referenciák nem használhatók!
- A programosztályokban a main metódus mindig statikus, vagyis osztálymetódus!

Deklarációk egy osztályban

Lefordítható az alábbi kód? Nem

```
class A {
   protected void function() {}
class B extends A {
   void function() {}
public class Test {
   public static void main(String args[]) {
      B b = new B();
       b.function();
       Error: function() in B cannot override function() in A
```

void function() in B cannot override function() in A
void function() {}
^
Attempting to assign weaker access privileges; was protected

Lefordítható az alábbi kód? Nem

```
class A {
   public void function() {}
class B extends A {
   void function() {}
public class Test {
   public static void main(String args[]) {
      B b = new B();
       b.function();
       Error: function() in B cannot override function() in A
```

void function() {}

Attempting to assign weaker access privileges; was public

Lefordítható az alábbi kód? Nem Ha igen, mit ír ki a kód?

```
class Test {
    public static void main(String args[]) {
        System.out.println(fun());
    }
    int fun() {
        return 20;
    }
}
```


• • •

Tömb

- A tömb olyan adatszerkezet, melyet egyforma típusú elemek alkotnak
- A tömb elemeire sorszámukkal (indexükkel) lehet hivatkozni
- A Java statikus tömböket használ, ez azt jelenti, hogy az elemek száma fix, nem változtatható
- Javaban a tömb egy speciális szintaktikával definiálható osztály:
  - referenciával hivatkozhatunk rá
  - példányosítani kell (speciális szintaktikával)

```
int[] t = new int[5];
t[0] = 3;

Alma[] a = new Alma[4];
a[0] = new Alma("Jonatán");
```

A tömb létrehozásával a hivatkozott objektumok nem jönnek létre, azokat külön létre kell hozni!

Enum típus

- Az enum egy speciális Java osztály, amelyet konstansok gyűjteményeinek tárolására, kezelésére használhatunk.
- A Java 5.0 változatában jelent meg
- A java.lang.Enum osztályból származnak le
- Az enum típusoknak nem adunk értéket, csak a nevükkel hivatkozunk rájuk
- Az enum konstansok valójában statikus referenciák az osztály egy-egy példányára.

ArrayList – Rugalmas tömb

- A tömbök korlátai
  - Fix méret, nem lehet menet közben megnövelni
    - Ha túl nagyra választjuk, fölösleges helyfoglalás
  - Rendezett tömb módosítása
    - Elem beszúrása
    - Elem törlése
  - Keresés a tömbben
    - Végig kell nézni az összes elemet
- Megoldás: ArrayList, a változtatható méretű tömb

ArrayList

- A java.util.ArrayList osztályban található
- Példányosítani kell

```
ArrayList<típus> = new ArrayList<típus>();
```

- Csak burkoló osztály lehet az elemtípusa
  - Integer, Double, Character, Long, Boolean...
  - A lista csak és kizárólag referencia típusú adatokat képes tárolni, így primitív típusokat nem rakhatunk bele.
- Fontos metódusok:
  - add(), size(), get(index), indexOf(érték), toString()
  - remove(érték), set(index, érték), toArray()


```
import java.util.ArrayList;
                                             Enum, ArrayList példa
import java.util.List;
public class Card {
      public enum Ertek { KETTES, HÁRMAS, NÉGYES, ÖTÖS, HATOS,
             HETES, NYOLCAS, KILENCES, TÍZES, BUBI, DÁMA, KIRÁLY, ÁSZ }
          public enum Szin { PIKK, KÁRÓ, TREFF, KŐR }
          private final Ertek ertek;
          private final Szin szin;
          private Card(Ertek ertek, Szin szin) {
             this.ertek = ertek:
             this.szin = szin;
          public String toString() { return "" +szin+ " " +ertek; }
          private static final List<Card> kartyaLapok = new ArrayList<Card>();
          static {
             for (Szin szin : Szin.values())
                for (Ertek ertek : Ertek.values())
                   kartyaLapok.add(new Card(ertek, szin));
           }
          public static ArrayList<Card> ujPakli() {
              return new ArrayList<Card> (kartyaLapok);
```

Enum példa

```
import java.util.ArrayList;
import java.util.List;
public class CardList {
     public static void main(String[] args) {
           List<Card> card = new ArrayList<Card>();
           card = Card.ujPakli();
          for (Card c : card) System.out.println(c);
     }
                                     KÁRÓ KETTES
                                                      TREFF KETTES
                                                                        KŐR KETTES
                   PIKK KETTES
                   PIKK HÁRMAS
                                     KÁRÓ HÁRMAS
                                                      TREFF HÁRMAS
                                                                        KŐR HÁRMAS
                                                                        KŐR NÉGYES
                   PIKK NÉGYES
                                     KÁRÓ NÉGYES
                                                      TREFF NÉGYES
                                     KÁRÓ ÖTÖS
                                                                        KŐR ÖTÖS
                   PIKK ÖTÖS
                                                      TREFF ÖTÖS
                                     KÁRÓ HATOS
                                                                        KŐR HATOS
                   PIKK HATOS
                                                      TREFF HATOS
                                     KÁRÓ HETES
                                                      TREFF HETES
                                                                        KŐR HETES
                   PIKK HETES
                                     KÁRÓ NYOLCAS
                   PIKK NYOLCAS
                                                      TREFF NYOLCAS
                                                                        KŐR NYOLCAS
                   PIKK KILENCES
                                     KÁRÓ KILENCES
                                                      TREFF KILENCES
                                                                        KŐR KILENCES
                   PIKK TÍZES
                                     KÁRÓ TÍZES
                                                                        KŐR TÍZES
                                                      TREFF TÍZES
                                     KÁRÓ BUBI
                                                                        KŐR BUBI
                   PIKK BUBI
                                                      TREFF BUBI
                   PIKK DÁMA
                                     KÁRÓ DÁMA
                                                      TREFF DÁMA
                                                                        KŐR DÁMA
                   PIKK KIRÁLY
                                     KÁRÓ KIRÁLY
                                                                        KŐR KIRÁLY
                                                      TREFF KIRÁLY
                                     KÁRÓ ÁSZ
                                                      TREFF ÁSZ
                   PIKK ÁSZ
                                                                        KŐR ÁSZ
101/50
```

Lefordítható az alábbi kód? Igen
Ha igen, mit ír ki a kód? 5510

```
public class Test {
   static void methodOne(int[] a) {
      int[] b = new int[5];
      a = b;
      System.out.print(a.length);
      System.out.print(b.length);
   }
   public static void main(String[] args) {
      int[] a = new int[10];
      methodOne(a);
      System.out.print(a.length);
   }
```

Mit ír ki a kód?

```
1 1 1
```

```
enum Enums {
  A, B, C;
   private Enums() {
      System.out.println(1);
   }
public class Test {
   public static void main(String[] args){
      Enum en = Enums.B;
```

Lehet egy enum-nak public konstruktora?

Nem

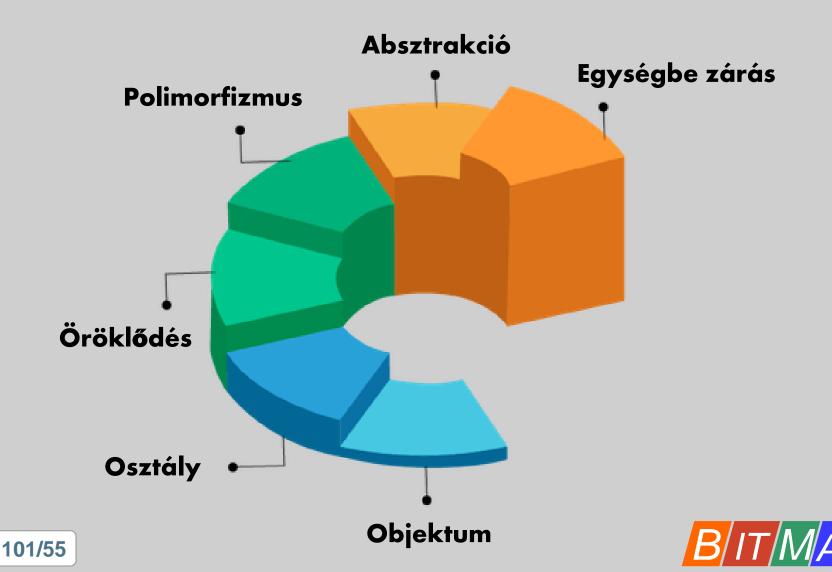

Lefordítható az alábbi kód? Igen Ha igen, mit ír ki a kód?

```
public class Test {
   public static void main(String[] args) {
      ArrayList<Integer> list =
          new ArrayList<Integer>(List.of(3,5,1));
      System.out.println("Numbers: " + list);
      list.add(6);
                                        Numbers: [3, 5, 1]
      list.add(0, 4);
      list.remove(1);
      System.out.println("Numbers: " + list);
                                        Numbers: [4, 5, 1, 6]
```


Objektum Orientált Programozási Rendszer

További OOP alapfogalmak

- Objektum: Egy osztály egy működőképes példánya. Egy adott osztályban definiált tulajdonságokkal tetszőleges számú objektum példányosítható. Minden objektum természeténél foga különbözik az összes többitől. Egy adott osztályból példányosított valamennyi objektumnak ugyanolyan lehetséges viselkedési módjai vannak, de mindnek saját állapota van.
- Osztály: Objektumok közös tulajdonságait definiálja. Programozástechnikai szempontból egy típus. Építőkövei:
  - adattagok (attribútumok, jellemzők, tulajdonságok),
  - metódusok (műveletek, viselkedés).
- Üzenet: Az objektummal való kommunikáció módja. A módszerek (metódusok) aktivizálását jelenti.

OOP alapelvek

- Egységbe zárás (encapsulation): Az adatok és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységek együtt egy egységet alkotnak, ennek alapegysége az osztály, melynek építőkövei:
  - adattagok,
  - metódusok.
- Öröklődés (inheritance): az osztályok egy részét már meglévő osztályok továbbfejlesztésével hozzuk létre, úgy, hogy további adattagokkal, illetve metódusokkal bővítjük.
- Többalakúság (polimorphism): A származtatott osztályokban lehetnek ugyanolyan elnevezésű, de más tevékenységű metódusok, mint az ős osztályban => áttekinthető kód, nem kell az elnevezéseket variálnunk.

Polimorphism

Encapsulation

Inheritance

OOP módszerek

- Absztrakció (abstraction): Elvonatkoztatás. Segítségével privát implementációkat rejthetünk el egy nyilvánosinterfész mögé. Pl. absztrakt osztályok, vagy ugyanazt az interfészt megvalósító osztályok, melyeket ugyanolyan módszerekkel lehet kezelni.
- Információ rejtés: Egy objektum adatai a külvilág számára hozzáférhetetlenek. Egy objektum a külvilággal csak az interfészén keresztül tarthatja a kapcsolatot. (Interface: a külvilág számára elérhető módszerek –metódusok– együttese.) A módszerek implementációja rejtett.

Öröklődés

■ Megadása:

```
class osztálynév extends ősosztály {
...
}
```

- Ha nem adunk meg szülő osztályt, akkor automatikusan a java.lang.Object osztály a szülő.
- Az Object tehát minden osztály őse, tagjait minden osztály örökli!
- A gyermek osztály örökli szülője tagjait, de:
  - a private tagokhoz nem fér hozzá,
  - a félnyilvános tagokhoz pedig csak akkor, ha ugyanabban a csomagban van (ezeket a szülő osztály hozzáférhető tagjainak segítségével kezelheti)
  - a protected, public tagokhoz közvetlenül hozzáfér.

Konstruktorok az öröklődés során

- A konstruktor nem öröklődik. Mind az ős osztály, mind a leszármazott osztály rendelkezhet konstruktorral (akár többel is). Egy leszármazott objektum példányosításánál tisztázni kell:
  - A konstruktorok végrehajtási sorrendjét
  - Azt, hogy hogyan választhatjuk ki az ősosztály konstruktorai közül a végrehajtandót
- Végrehajtási sorrend: először mindig az ősosztály, majd a leszármazott osztály konstruktora hajtódik végre. A pontos sorrend:
  - 1. Az ős osztály adattagjainak inicializálása
  - 2. Az ős osztály konstruktorának végrehajtódása
  - 3. A gyermek osztály adattagjainak inicalizálása
  - 4. A gyermek osztály konstruktorának végrehajtódása

```
public class Szemely {
                              Dolgozo d = new Dolgozo("tanár", 550);
   String nev;
   int kor;
   public Szemely(String nev, int kor){
      this.nev = nev;
      this.kor = kor;
   public Szemely(){
    →this("Kis Béla", 25);
public class Dolgozo **tends Szemely {
  String munkakor;
                                                    c:∖Java8>java Prg
  int fizetes;
                                                    Kis Béla - 25 - tanár - 550
 public Dolgozo(String munkakor,int fizetes){
  → super();
     this.munkakor = munkakor;
     this.fizetes = fizetes;
```

Öröklődés

Adattagok öröklése:

- A leszármazott örökli az összes adattagot, és új adattagokat is definiálhat
- Definiálhat egy örökölt adattaggal megegyező nevű adattagot is, ilyenkor az örökölt tagot elrejti (hide)
- Az elrejtett tagra a super kulcsszóval hivatkozhatunk:
  - super.adattag
  - super.super.adattag hívás nem lehetséges!


```
public class Szemely {
    String nev;
    int fizetes;

    public Szemely(String nev, int fizetes){
        this.nev = nev;
        this.fizetes = fizetes;
    }
}
```

Adattagok öröklődéskor

```
public class Dolgozo extends Szemely {
  int fizetes;

public Dolgozo(String nev, int fiz1, int fiz2){
    super(nev, fiz1);
    fizetes = fiz2;
  }
```

```
c:∖Java8>java Prg
Béla - 200
Béla - 550
```

101/63

```
public class OuterP {
  public static void main(String args[]) {
    Dolgozo d = new Dolgozo("Béla", 550, 200);
    System.out.println(d.nev+" - "+d.fizetes);
    Szemely sz = d;
    System.out.println(sz.nev+" - "+sz.fizetes);
  }
}
```

Öröklődés

■ Metódusok öröklése

 A leszármazott örökli az összes nem private metódust és újakat is definiálhat, valamint megváltoztathat örökölt metódust

– Esetek:

- Új metódus: Az örökölt metódusoktól eltérő nevű metódus definiálása
- 2. Új metódus örökölt metódus túlterhelésével (overloading): az egyik örökölt metódussal megegyezik a név, de eltér a paraméter szignatúra.
- 3. Példányszintű metódus felüldefiniálása (override): az egyik örökölt példányszintű metódussal megegyezik a szignatúra és a visszatérési érték típus

Paraméter szignatúra: A formális paraméterek száma és típus-sorrendje. A visszatérési érték típusa ebből a szempontból közömbös.

Metódusnév túlterhelés

```
public class Szemely {
   String név;
   int fizetés;
   int getFizetés(){
      return fizetés;
   }
   void fizetéstEmel(int fizetés){
      this.fizetés += fizetés;
   }
}
```

```
public class Alkalmazott extends Szemely {
   String beosztás;

  void fizetéstEmel(){
     fizetés += 20000;
   }
  void fizetéstEmel(Alkalmazott a){
     if (a.getFizetés() > fizetés)
        fizetés = a.getFizetés();
  }
}
```

Az Alkalmazott osztályban a fizetéstEmel metódus három különböző paraméterszignatúrával is használható.

Metódusnév felüldefiniálás

```
public class Alkalmazott {
    String név;
    int nyelvekSzama;

    public int potlek() {
       return nyelvekSzama*20000;
    }
}
```

```
public class Fonok extends Alkalmazott {
   int beosztottakSzama;

   public int potlek() {
      return super.potlek() + beosztottakSzama*10000;
   }
}
```

Az ősosztály potlek() metódusának meghívása

- Egy változónak van statikus és dinamikus típusa.
- Egy változó statikus típusa az, amelyet a deklarációjában megadtunk
  - Ez a változó teljes élete alatt változatlan
  - Ez határozza meg, hogy milyen műveleteket végezhetünk a referenciával hivatkozott objektummal
- Egy változó dinamikus típusa az általa éppen hivatkozott objektum tényleges típusa.
  - Csak olyan típus lehet, amely rendelkezik ugyanazokkal az adatokkal és műveletekkel, mint a statikus típus, ezért a változó dinamikus típusa csak a statikus típus vagy annak leszármazottja lehet.
  - A dinamikus típus a program futása során bármikor változhat

Gyümölcs x = new Alma("Jonatán");

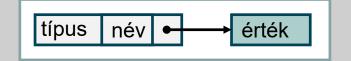
Statikus típus

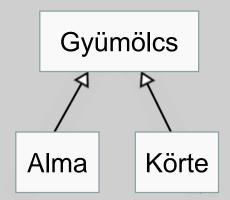
- Sosem változik
- Vannak bizonyos tulajdonságai:
  - adattagok
  - metódusok

Dinamikus típus

- Változhat
- Rendelkeznie kell a statikus típus minden tulajdonságával, de lehetnek további tulajdonságai is, emiatt lehet a statikus típus, vagy annak valamelyik leszármazottja.

- Egy gyümölcs példány lehet Gyümölcs, Alma, vagy Körte típusú.
- Alma példány csak
   Alma típusú lehet.
- Körte példány csak Körte típusú lehet.

Egyszerű példa: miből mi lehet?

Gyümölcs a, b; Gyümölcs a •

Gyümölcs b •

a = new Alma("Jonatán");

b = new Gyümölcs("Kiwi");

a = b;

Gyümölcs a → Gyümölcs Kiwi

a = new Körte("Vilmos");

Gyümölcs a

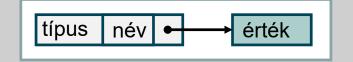
Körte Vilmos

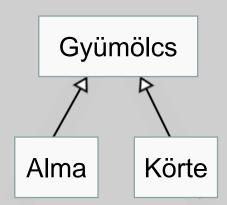
Deklarálás Statikus értékadás

Példányosítás Dinamikus értékadás

Értékadás Dinamikus értékváltás

Újra példányosítás Dinamikus értékadás

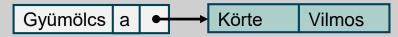

- Egy gyümölcs példány lehet Gyümölcs, Alma, vagy Körte típusú.
- Alma példány csak
   Alma típusú lehet.
- Körte példány csak
   Körte típusú lehet.

Mi történik?

Gyümölcs a = new Körte("Vilmos");

Körte c = new Körte("Piros");

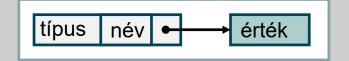
a = c;

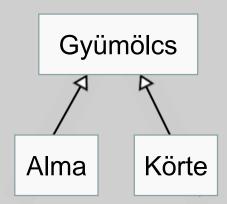
A Gyümölcs típusú statikus változóba berakunk egy Körte típusú statikus változót! Működik? Igen, mert a Gyümölcs lehet Körte

c = a;

A Körte típusú statikus változóba beraknánk egy Gyümölcs típusú statikus változót! Működik? Nem, mert a Körte csak Körte lehet!

Értékadáskor változik a referencia (a dinamikus típus), de csak olyan érték adható át, amelynek a statikus típusa megfelelő!

- Egy gyümölcs példány lehet Gyümölcs, Alma, vagy Körte típusú.
- Alma példány csak
   Alma típusú lehet.
- Körte példány csak
   Körte típusú lehet.

Mi történik?

Gyümölcs a = new Körte("Vilmos");

Körte c = new Körte("Piros");

Körte c • Körte Vilmos

Ha értékadáskor a jobb oldalon álló dinamikus típus megegyezik a bal oldalon álló statikus típussal, akkor konvertálással megoldható az értékadás.

Értékadáskor változik a referencia (a dinamikus típus), de csak olyan érték adható át, amelynek a statikus típusa megfelelő!

Interfész

- Egy osztály interfészén a nyilvános elemeinek összességét értjük, azokat, amelyek az osztály megfelelő használatához szükségesek
- Az információ rejtés elve miatt az interfész általában csak metódusokból áll.
- Szintaktikája hasonló az osztályhoz, de a class kulcsszó helyett interface kulcsszót kell használni.
- Az interfészt tartalmazó fájl nevének meg kell egyeznie a kódban szereplő interfész névvel.

```
interface Nyomtathato{
    void nyomtat();
}
```

```
class Konyv implements Nyomtathato{
    String tartalom = "ABC";
    public void nyomtat(){
        System.out.println(tartalom);
    }
}
```

Kivételkezelés

- Fogalma: A hibakezelés egy formája, amelyben elválasztható a hibalekezelő kódrészlet a normál működés kódjától, valamint a jelezhetjük a kódunkban előforduló hibákat és előírhatjuk kezelésüket a kódunkat használó kód számára.
- Kivételek keletkezése
  - Kivétel létrejöhet egy végrehajtás során előforduló hiba hatására (I/O hiba, tömbindex túllépés, stb.), valamint saját magunk is létrehozhatunk kivételeket.
  - A kivétel létrejöttét a kivétel megdobódásának nevezzük.
  - A kivétel elkapását a kivétel lekezelésének nevezzük.

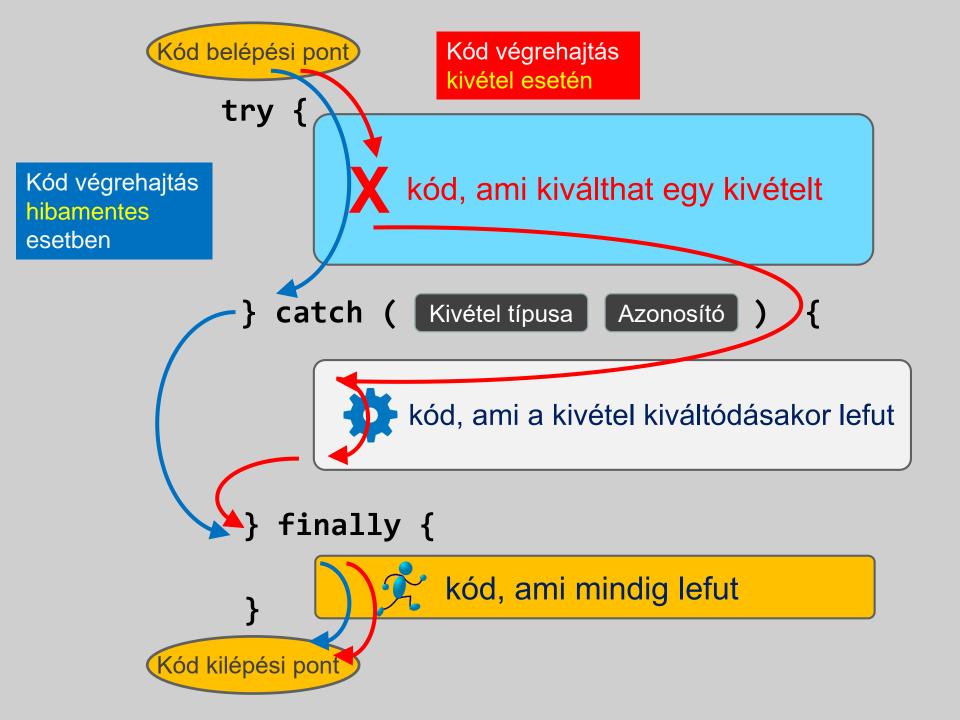
Kivételkezelés

- A védett kódot try blokkban helyezzük el: try { utasítások }
- Az első kivételt kiváltó utasítással befejeződik a try blokk végrehajtása, létrejön egy kivétel objektum. Fontos: a try blokk kivételt kiváltó utasítása utáni utasítások tehát mindig kimaradnak!

```
kód, ami kiválthat egy kivételt további utasítások

} catch ( Kivétel típusa Azonosító ) {
```


Ő Tinku.

Mexikói cserediák.

A faterja kinyírja, ha nem tanul meg tökéletesen programozni!

Most tőlünk kér segítséget!

Keressük meg a kódjaiban a hibát, és javítsuk ki!

BITMAN

Kódtalány

```
class X {
   int a;
   X(int a){
      this.a=a;
class Y {
  int b;
  Y(int b){
      this.b=b;
class Test extends X, Y {
  int c;
  Test(int a, int b, int c){
     super(a);
     super(b);
     this.c=c;
```


Tinku írta a kódot. Mi a hiba?

Kódtalány

Tinku írta a kódot, de nem érti, miért azt írja ki, amit.

1. Mit ír ki a kód?

```
10
B
```

2. Miért azt?

```
class A {
   int i = 10;
  void Print(){System.out.println("A");}
class B extends A {
   int i = 20;
   void Print(){System.out.println("B");}
public class Test {
   public static void main(String[] args) {
      A = new B();
      System.out.println(a.i);
      a.Print();
```


Tinku már itt elakadt. Mi a hiba? Hogy lehet kijavítani?

```
public class A {
   public A(int i) {
      System.out.println(i);
class B extends A {
   void B(int i) {
      System.out.println(i);
```

```
Error: constructor A in class A cannot be applied to given types;
class B extends A {
    required: int
    found: no arguments
    reason: actual and formal argument lists differ in length
```

Így már lefordítható a kód?

Nem

```
public class A {
   public A(int i) {
      System.out.println(i);
class B extends A {
   void B(int i) {
      super(i);
      System.out.println(i);
```

```
Error: constructor A in class A cannot be applied to given types;
class B extends A {
    required: int
    found: no arguments
    reason: actual and formal argument lists differ in length
```

Kódtalány

Így már lefordítható a kód?

Igen

```
public class A {
   public A(int i) {
      System.out.println(i);
class B extends A {
   public Test(int i) {
      super(i);
   void B(int i) {
      System.out.println(i);
```


Kódtalány

Tinku megint elakadt. Mi a hiba? Hogy lehet kijavítani?

```
class X {
   private int m = 48;
}

class Test extends X {
   void method() {
      System.out.println(m);
   }
}
```



```
class A {
   public A(int i) {
      System.out.println(1);
   public A() {
      this(10);
      System.out.println(2);
   void A() {
     A(10);
      System.out.println(3);
   void A(int i) {
      System.out.println(4);
public class Test {
   public static void main(String[] args) {
      new A().A();
```

Kódtalány 16.

Tinku írta a kódot, és működik :-)

Mit ír ki?

Ennyi. Jöhet egy kis gyakorlat

1. lépés: Specifikáció

Készítsünk egy komplett konzolos alkalmazást, mely generál egy számot 0 és 100 között (mindkét határt beleértve), feladatunk a szám kitalálása.

Beírunk egy tippet, és kapunk egy üzenetet:

- A szám kisebb a tippedtől!
- A szám nagyobb a tippedtől!
- Eltaláltad!

Parancssor —

C:\java>java Tipper
Kérem a tippet : 66
A szám nagyobb a tippedtől!
Kérem a tippet : 85
A szám nagyobb a tippedtől!
Kérem a tippet : 95
A szám nagyobb a tippedtől!
Kérem a tippet : 97
Eltaláltad
Tippek száma: 4

C:\java>

A programot írjuk meg, ahogy tudjuk, aztán alakítsuk át az oop elveknek megfelelően, végül alakítsuk át az MVC szemléletnek megfelelően.

2. lépés: Algoritmus

Programlogika:

- 1. Generálunk egy véletlen számot (rndNum)
- 2. Bekérünk a konzolról egy számot
- 3. Megvizsgáljuk a bekért számot:
  - Írtak be valamilyen adatot?
  - Az adat számmá konvertálható?
- 4. Ha az adat számmá konvertálható, átkonvertáljuk (tipp)
- 5. Ha nincs beírt adat, vagy nem konvertálható számmá, hibaüzenetet írunk, és visszatérünk a 2. lépéshez
- 6. Vizsgáljuk a tipp és az rndNum viszonyát, kiírjuk a kiértékelést
- 7. Ha nem találtuk ki, visszatérünk a 2. lépéshez
- 8. Ha kitaláltuk, leáll a program

Magyarázatok

3. lépés: Technikai megoldások keresése

Véletlen szám generálás:

1. lehetőség: java.lang.Math osztály double random() metódussal, mely 0-1 között generál véletlen számot:

```
int rnd = (int)(101*Math.random());
```

2. lehetőség: java.util.Random osztály **int nextInt(n)** metódusával, mely a 0 <= x < n tartományban generál véletlen számot:

```
Random rnd = new Random();
int rndNum = rnd.nextInt(101);
```


3. lépés: Technikai megoldások keresése

Beolvasás konzolról:

Használjuk a java.util.Scanner osztály nextLine() utasítását:

```
Scanner sc = new Scanner(System.in);
String tippS = sc.nextLine();
```

A bekért adat vizsgálata:

Hossz ellenőrzése:

```
if (tippS.length()==0)
```

Adat konvertálása számmá:

```
try {
   int x = Integer.valueOf(tippS);
} catch (NumberFormatException nfe) { ... }
```

```
int x = Integer.parseInt(tippS);
```

Feladat – OOP technológia

Próbáljuk úgy kialakítani a kódot, hogy az "üzleti logikát" metódusokba szervezzük. Létrehozandó metódusok:

- Véletlen egész számot előállító metódus, legyen a neve randomNumber;
- 2. Adatot beolvasó metódus (neve: readTip), mely kiírja, hogy "Kérem a tippet:", beolvassa azt, és visszaadja a stringet.
- 3. Adat ellenőrző (check névvel), mely ellenőrzi, hogy üres-e az adat, és hogy számmá alakítható-e. Logikai értéket adjon vissza.
- 4. Stringet egésszé alakító metódus, legyen a neve stringToInt.
- 5. Kiértékelő metódus (evaluate névvel), mely megkapja a leellenőrzött beolvasott stringet, számmá alakítja, és kiértékeli a tippet (az eredményt kiírja a képernyőre), és számolja a tippeket. Igaz értéket adjon vissza, ha eltaláltuk a számot, hamisat, ha nem.
- 6. A metódusokat felhasználva írjuk meg a főprogramot!

- Készítsünk egy új Java projektet, legyen a neve: ozd_1
- Készítsünk a projekthez egy Tipper nevű programosztályt
- 3. Írjuk meg a randomNumber metódust:

Multiple markers at this line

- Random cannot be resolved to a type
- Random cannot be resolved to a type

A hiba elhárítása Jobb klikk a nem egyértelműen felismerhető elemre, aztán Source menü, végül Organize imports

4. Írjuk meg a readTip metódust:

```
public static String readTip() {
    System.out.print("Kérem a tippet : ");
    Scanner sc = new Scanner(System.in);
    String s = sc.nextLine();
    return s;
}
```


5. Írjuk meg a check metódust:

```
public static boolean check(String s) {
    boolean out = true;
    if (s.length()==0) {
        System.out.println("Nem irtal be adatot!");
        out = false;
   if (out) {
        try {
            int x=Integer.valueOf(s);
        } catch (NumberFormatException nfe) {
            System.out.println("Hibás a beírt adat formátuma!");
            out = false;
    return out;
```


6. Írjuk meg a stringToInt metódust:

```
public static int stringToInt (String s) {
    int x = -1;
    try {
        x=Integer.valueOf(s);
    } catch (NumberFormatException nfe) {
        System.out.println("stringToInt: "+nfe.getMessage());
    }
    return x;
}
```

7. Útálom leírni, hogy *System.out.println*, ráadásul sokszor szerepel ezután is, ezért írok egy a SM nevű metódust:

```
public static void SM(String msg) {
    System.out.println(msg);
}
```

8. Az összes helyen a kódban írjuk át a *System.out.println*-t SM-re!

1. Írjuk meg az evaluate metódust:

```
public static boolean evaluate(int rndNum, String s) {
    boolean ok = false;
    String mS = "";
    int tipp = stringToInt(s);
    if (rndNum == tipp) {
        mS="Eltaláltad!";
        ok = true;
    if (rndNum < tipp) {</pre>
        mS="A szám kisebb a tippedtől!";
    if (rndNum > tipp) {
        mS="A szám nagyobb a tippedtől!";
    SM(mS);
    return ok;
```


1. Próbáljuk meg megírni a főprogramot!

```
public class Tipper {
    static boolean success = false;

public static void main(String[] args) {
    int rndNum = randomNumber();

    while (!success) {
        String tippS = readTip();
        if (check(tippS)) {
            success = evaluate(rndNum, tippS);
        }
        Kérem a tippet : 55
        A szám nagyobb a tip
```

```
A szám nagyobb a tippedtől!
Kérem a tippet : 73
A szám nagyobb a tippedtől!
Kérem a tippet : 92
A szám kisebb a tippedtől!
Kérem a tippet : 81
A szám nagyobb a tippedtől!
Kérem a tippet : 86
Eltaláltad!
```

Továbbfejlesztés

- 1. Tároljuk a tippeket valamilyen adatszerkezetben, és ha eltaláltuk a számot, írjuk ki a tippeket egy szöveges output.txt nevű fájlba.
  - Milyen típusú adatokat tároljunk?
  - Milyen adatszerkezetben tároljuk a tippeket?

Továbbfejlesztés

1. A fileWriter metódus kódja:

```
public static void fileWriter(ArrayList<String> al) {
    try {
        FileWriter writer = new FileWriter("output.txt");
        for(String str: al) {
            writer.write(str + System.lineSeparator());
        }
        writer.close();
    } catch (Exception e) {
        SM("fileWriter: "+e.getMessage());
    }
}
```


Továbbfejlesztés

1. A módosított főprogram:

```
public static void main(String[] args) {
    int rndNum = randomNumber();
    ArrayList<String> ts = new ArrayList<String>();
    while (!success) {
         String tippS = readTip();
         ts.add(tippS);
         if (check(tippS)) {
           success = evaluate(rndNum, tippS);
    fileWriter(ts);
                                                  *output.txt – Jegyzettö...
                                                   Szerkesztés Formátum Nézet Súgó
                                                55
                                                77
                                                ew
                                                66
                                                69
                                                72
                                                71
```

A fájl megkeresése

- Projekt nevén jobb klikk
  - Menüből: Properties (legalul)

